

Wrocław, dnia 19 czerwca 2019 r.

NK-KE.431.26.2019.TW

Pan
Zdzisław Brezeń
Starosta Oławski

Sprawozdanie z kontroli

W dniach 4 i 5 czerwca 2019 r., na podstawie przepisu art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234 z późn. zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092 z późn. zm.), art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2019 r. poz. 294, zwana dalej ustawą) oraz imiennego upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego nr 35 z dnia 26 kwietnia 2019 r. kontroler z Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu - Tomasz Woch – starszy inspektor wojewódzki - przeprowadził w Starostwie Powiatowym w Oławie, z siedzibą ul. 3 Maja 1, 55 – 200 Oława (zwanym dalej Urzędem) kontrolę. Przedmiotem kontroli problemowej w trybie uproszczonym była realizacja zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na ocenie dostosowania przez Starostę Oławskiego systemu nieodpłatnej pomocy prawnej – funkcjonującego na terenie powiatu oławskiego – do wymogów ustawy z dnia 15 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1467), zwanej dalej ustawą zmieniającą.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 13 grudnia 2018 r. *Planem kontroli na I półrocze 2019 r.* (sygn. NK-KE.430.18.2018.DD).

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

Kontrola została wpisana w książce kontroli pod nr 1/2019.

Funkcję Starosty Powiatu Oławskiego w całym okresie objętym kontrolą pełni Pan Zdzisław Brezeń¹.

Zadania będące przedmiotem kontroli były realizowane przez Panią Jolantę Bielec – Stawaruk, zatrudnioną na stanowisku inspektora w Biurze Inicjatyw Gospodarczych, Inwestycji i Zamówień Publicznych Urzędu².
[dowód: akta kontroli str.: 37 - 39]

¹ Uchwała Nr I/2/2018 Rady Powiatu w Oławie z dnia 20 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Starosty Powiatu Oławskiego (<http://www.bip.starostwo.olawa.pl/a,22564,sesja-i-z-dnia-20-listopada-2018-r.html>).

² Zgodnie z częścią II pkt 15 zakresu czynności, uprawnień i odpowiedzialności pracownika, zmienionego aneksem z dnia 2 stycznia 2019 r.

W związku z powyższym, zgodnie z dyspozycją art. 52 ust. 1 i ust. 4 w zw. z art. 38 i art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze sprawozdanie z kontroli.

Dostosowanie przez Starostę Oławskiego systemu nieodpłatnej pomocy prawnej – funkcjonującego na terenie powiatu oławskiego – do wymogów ustawy zmieniającej oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Przedmiotowej oceny dokonano w oparciu następujące ustalenia w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

I. Kwestie organizacyjne (otwarty konkurs ofert oraz lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa).

W wyniku kontroli stwierdzono, iż uchwałą Nr 895/2018 Zarządu Powiatu w Oławie z dnia 31 października 2018 r. ogłoszono otwarty konkurs ofert³. W wyniku podjętych czynności kontrolnych ustalono, iż ogłoszenie konkursowe zawierało wszystkie elementy określone w art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688 z późn. zm., zwana dalej u.d.p.p.w.). Ponadto treść ogłoszenia konkursowego, w zakresie wymagań stawianych organizacjom pozarządowym, była w większości zgodna z art. 10 ustawy zmieniającej, natomiast termin wyłonienia organizacji pozarządowej odpowiadał treści art. 11 ww. ustawy⁴.
[dowód: akta kontroli str.: 40 - 47]

Niemniej jednak w toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia oraz nieprawidłowości w obszarze otwartego konkursu ofert.

Przepis art. 13 ust. 2 pkt 2 u.d.p.p.w. stanowi, iż jednym z elementów ogłoszenia konkursowego jest wskazanie wysokości środków publicznych przyznawanych na realizację zadania. W wyniku kontroli stwierdzono, iż Starosta Oławski zadośćuczynił powyższemu wymogowi (część I ogłoszenia konkursowego) wskazując iż 3% kwoty przypadającej rocznie na dany punkt jest przeznaczane na edukację prawną, 6% na pokrycie kosztów obsługi administracyjno technicznej zadania a 91% na wynagrodzenia z tytułu umów. Mając na uwadze powyższe oraz art. 15 ust. 1 ustawy zmieniającej należy wskazać, iż:

- 6% dotacji nie przypada na rzecz wyłonionej w wyniku konkursu organizacji pozarządowej, lecz pozostaje w dyspozycji powiatu⁵ w związku z czym wskazywanie tej kwoty o ogłoszeniu konkursowym było niepotrzebne;

- zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy w zw. z art. 1 pkt 26 i art. 15 ust. 1 ustawy zmieniającej 91% dotacji przypadającej rocznie na dany punkt, w przypadku powierzenia jego prowadzenia organizacji pozarządowej, przypada na rzecz tej organizacji, która następnie wykorzystuje ją

³ Zarówno uchwała, jak i ogłoszenie otwartego konkursu ofert stanowiące załącznik do niej są dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu pod adresem: <http://www.bip.starostwo.olawa.pl/a,22606,posiedzenie-zarządu-powiatu-z-dnia-31-pazdziernika-2018r.html>.

⁴ Uchwała Zarządu Powiatu w Oławie nr 6/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. dostępna pod adresem: <http://www.bip.starostwo.olawa.pl/a,22610,posiedzenie-zarządu-powiatu-z-dnia-29-listopada-2018r.html>

⁵ Patrz odpowiedź na pytanie nr 1 na stronie internetowej www.darmowapomocprawna.ms.gov.pl, zakładka *Dla wykonawców* (<https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/dla-wykonawcow>). W odpowiedzi tej wskazano m.in., iż 6% dotacji udzielonej danemu staroście przez wojewodę jest dysponowana przez niego dowolnie, w ramach kosztów obsługi administracyjno – technicznej zadania.

zgodnie z wcześniej opracowanym i przedłożonym w ramach konkursu kosztorysem. Przeznaczenie 91% dotacji na wynagrodzenia z tytułu umów dotyczy wyłącznie punktów prowadzonych przez powiat. Powyższe wprawdzie świadczy o niezgodności z przepisami ustawy, niemniej jednak kwestia ta stanowi jedynie uchybienie formalne, które nie wywiera znaczącego wpływu na przedmiot kontroli.

[dowód: akta kontroli str.: 40]

Przepis art. 10 ust. 3 ustawy zmieniającej stanowi, iż organizacja pozarządowa uczestnicząca w otwartym konkursie ofert może wraz z ofertą przedstawić również umowy o wolontariacie z osobami, które będą wykonywały świadczenia w ramach prowadzonego punktu, w tym służyły asystą osobom mającym trudności w samodzielnej realizacji prawa do uzyskania darmowej pomocy prawnej, np. z uwagi na wiek lub niepełnosprawność. Analiza ogłoszenia konkursowego wykazała, iż kontrolowany organ nie wskazał w nim na opisaną powyżej możliwość. Powyższa okoliczność nie wywiera jednakże znaczącego wpływu na poprawność przeprowadzenia ww. otwartego konkursu ofert i stanowi jedynie uchybienie.

[dowód: akta kontroli str.:40 - 45]

Przepis art. 10 ust. 1 ustawy zmieniającej określa jakie warunki musi spełniać organizacja pozarządowa przystępująca do konkursu. Na wstępie niniejszego przepisu ustawodawca wskazał, cyt.: „O powierzenie prowadzenia w 2019 roku punktu, w którym będzie udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie (...)”. W art. 11 ust. 2 ustawy również jest mowa o punktach nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Z kolei przepis art. 11 ust. 2a ustawy wskazano, iż organizacje pozarządowe mogą składać swoje oferty w następujących wariantach:

- mogą one dotyczyć nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, lub;
- mogą one dotyczyć nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Z kolei w ust. 2b ww. artykułu ustawy wskazano, iż organizacji pozarządowej powierza się prowadzenie wszystkich przypadających na jej rzecz punktów jako punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w przypadku gdy w wyniku otwartego konkursu ofert nie wpłynie żadna oferta na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego lub gdy żadne ze złożonych ofert nie będzie spełniać opisanych w ustawie wymogów.

Z powyższych przepisów jasno wynika, iż ogłaszanie otwartego konkursu ofert na łącznie prowadzenie obydwu ww. działań jest niezgodne z intencją ustawodawcy. Tymczasem w części I pkt 1 ogłoszenia konkursowego, oraz w jego tytule wskazano cyt.:

(tytuł ogłoszenia konkursowego)

„Zarząd Powiatu w Oławie ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadania w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz prowadzenia punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie powiatu oławskiego w 2019 roku”

(opis zadania będącego przedmiotem konkursu – część I ogłoszenia)

„Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz prowadzenie punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (...)”

Z treści ww. ogłoszenia jednoznacznie wynika, iż kontrolowana jednostka ogłosiła w 2018 roku konkurs, w którym mogły wziąć udział wyłącznie te organizacje, które zapewniały świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej jak i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Tymczasem prawidłowo zredagowane ogłoszenie konkursowe, na co wskazano powyżej, powinno wskazywać na możliwość złożenia oferty na prowadzenie każdego z ww. punktów osobno, lub

na ich łączne prowadzenie przez organizację pozarządową. Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości była niewystarczająca znajomość ww. przepisów ustawy oraz ustawy zmieniającej przez osobę odpowiedzialną za zredagowanie ogłoszenia konkursowego, jak również brak dostatecznego nadzoru ze strony bezpośredniego przełożonego.
[dowód: akta kontroli str.: 40]

Zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy kontrolowana jednostka ma obowiązek sporządzić oraz aktualizować listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa dla mieszkańców powiatu. W wyniku kontroli stwierdzono, iż przedmiotowa lista obejmuje zarówno nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz nieodpłatną pomoc prawną (pkt 2 ww. przepisu) jak i innego rodzaju poradnictwo (pkt 1 ww. przepisu). Dane zawarte w ww. dokumentach odpowiadają dyspozycji art. 8a ust. 2 i ust. 3 ustawy. Odnośnie publikacji listy w sposób wskazany w art. 8a ust. 4 pkt 2 ustawy nie przedłożono jakichkolwiek dowodów o opublikowaniu listy wskazanej w art. 8a ust. 1 ustawy w lokalnych mediach, niemniej jednak powyższe nie świadczy o naruszeniu art. 8a ust. 4 pkt 2 ustawy⁶.
[dowód: akta kontroli str.: 13, 34, 124 - 134]

W kwestii list wskazanych w art. 8a ust. 1 ustawy stwierdzono następujące nieprawidłowości.

Przepis art. 8a ust. 1 ustawy dotyczy dwóch rodzajów list: listy punktów oraz dyżurów w zakresie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i nieodpłatnej pomocy prawnej, o których mowa w art. 8 ustawy (pkt 2) oraz listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa w zakresie poszczególnych specjalizacji (pkt 1). Przepis ust. 4 powyższego artykułu nakazuje aby ww. listy były udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej starostwa, na stronie internetowej starostwa oraz urzędów gmin położonych na terenie powiatu⁷ (pkt 1), co najmniej raz do roku w lokalnych środkach masowego przekazu (pkt 2) oraz w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie powiatu. W pkt 3 pisma Starosty Oławskiego z dnia 6 czerwca 2019 r. (zwanym dalej wyjaśnieniami z dnia 6 czerwca 2019 r.) wskazano, iż ww. listy są udostępniane zarówno na stronie internetowej jak i w Biuletynie Informacji Publicznej kontrolowanej jednostki, Urzędu miasta i Gminy Jelcz – Laskowice, Urzędu Gminy Domaniów oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Oławie jak i we wszystkich punktach zlokalizowanych na terenie powiatu. Dodatkowo w wyniku kontroli stwierdzono, iż lista wskazana w art. 8a ust. 1 pkt 2 jest też publikowana na stronie internetowej Gminy Oława. W wyniku weryfikacji otrzymanych informacji stwierdzono co następuje:

- Powiat Oławski (BIP oraz strona internetowa):
 - informacje na stronie internetowej jednostki są kompletne;
 - informacje na BIP-ie jednostki dotyczą tylko listy wskazanej w art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy.
- Miasto Oława (strona internetowa):
 - informacje na stronie internetowej dotyczą tylko listy wskazanej w art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy, lista wskazana w art. 8a ust. 1 pkt 1 jest opublikowana na BIP-ie jednostki.
- Gmina Oława (strona internetowa):
 - informacje na stronie internetowej dotyczą tylko listy wskazanej w art. 8 a ust. 1 pkt 2 i są ograniczone wyłącznie do punktu mieszczącego się w budynku urzędu gminy.
- Gmina Domaniów (strona internetowa):
 - informacje na stronie internetowej jednostki są kompletne.

⁶ Przepis art. 8a ust. 4 ustawy w zakresie lokalnych środków masowego przekazu wskazuje jedynie iż ma to mieć miejsce minimum raz na rok. Tym samym publikacja ww. informacji w 2019 roku jest wciąż możliwa.

⁷ Na terenie powiatu oławskiego są położone 4 gminy: Domaniów, Jelcz – Laskowice, gmina miejska Oława oraz gmina wiejska Oława.

- Gmina Jelcz - Laskowice (strona internetowa):
 - informacje w zakresie listy wskazanej w art. 8a ust. 1 pkt 1 są kompletne;
 - informacje w zakresie listy wskazanej w art. 8a ust. 1 pkt 2 są ograniczone wyłącznie do punktu znajdującego się w urzędzie miasta i gminy.

Z powyższego zestawienia wynika, iż kontrolowana jednostka nie w pełni zrealizowała obowiązki określone w art. 8a ustawy. W zakresie informacji opublikowanych na BIP-ie starostwa odpowiedzialnym za wyżej opisany brak jest pracownik Urzędu realizujący ww. zadanie. Braki w zakresie ww. informacji na stronach internetowych urzędów gmin świadczą o braku należytego monitorowania ze strony pracownika Urzędu powyższej kwestii. [dowód: akta kontroli str.: 143 - 153]

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono, iż lista, o której mowa w art. 8a ust. 1 pkt 2 ustawy w zakresie niektórych lokali wskazuje, iż punkty zlokalizowane w danych miejscowościach są przeznaczone tylko dla mieszkańców konkretnych gmin⁸. Należy wskazać, iż powyższe stwierdzenie jest bezpodstawne. Przepisy ustawy nie wprowadzają jakiegokolwiek *rejonizacji* – z bezpłatnej pomocy może skorzystać każdy (nie tylko mieszkaniec danej gminy czy powiatu), kto oświadczy że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej (art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy). [dowód: akta kontroli str.: 143, 150, 152]

Mając na uwadze powyższe należy negatywnie ocenić powyższy obszar. Za zasadnością przyznania powyższej oceny, mając na uwadze przyjętą metodykę kontroli, przemawia przede wszystkim wadliwe określenie przedmiotu otwartego konkursu ofert oraz pozostałe z opisanych powyżej nieprawidłowości.

II. Rozpowszechnianie wśród mieszkańców powiatu informacji o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim.

Przepis art. 8 ust. 8 i art. 8a ust. 3 ustawy oraz § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Dz. U. poz. 2492, zwane dalej rozporządzeniem) wskazują, iż kontrolowana jednostka w ramach upowszechniania wśród mieszkańców powiatu wiedzy na temat systemu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnych porad obywatelskich ma obowiązek:

- podać do publicznej wiadomości numer telefonu służący mieszkańcom do zapisów oraz do pozyskiwania informacji;
- wskazać inne formy zapisów dla ogółu mieszkańców;
- upowszechnić informację i zapisy w innych formach niż telefon - dedykowane osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się informację o sposobie zgłoszeń na wizyty osób z trudnościami w komunikowaniu się;

⁸ Jako przykład należy wskazać opis zawarty na stronie https://starostwo.olawa.pl/strona-150-nieodplatna_pomoc_prawna.html, gdzie wskazano, cyt.:

Trzeci punkt działa w dwóch miejscach, oto harmonogram przyjęć interesantów:

- 1) dla mieszkańców gminy Domaniów - w budynku Urzędu Gminy Domaniów, Domaniów 56, (pokój nr 1a) (zobacz punkt na mapie), w piątki: od godz. 9.00 do 14.00. Porad udziela radca prawny,*
- 2) dla mieszkańców gminy Olawa - w budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przy ul. św. Rocha 3, (pok. nr 10) (zobacz punkt na mapie) – poniedziałki i wtorki od godz. 10.30 do 15.30, środy: od godz. 8.00 do 13.00 i czwartki: od godz. 8.30 do 13.30. Porad udzielają radcowie i adwokaci.*

- upowszechnić informację o możliwościach wsparcia usług dla grupy osób z niepełnosprawnościami w następujących formach:

- za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość,
- poza punktem, w miejscu wyposażonym w urządzenia ułatwiające porozumiewanie się z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się,
- poza punktem, w miejscu, w którym zapewnia się możliwość skorzystania z pomocy tłumacza języka migowego,
- w miejscu zamieszkania osoby uprawnionej.

W wyniku kontroli, oraz na podstawie udzielonych wyjaśnień ustalono, iż kontrolowana jednostka zadośćuczyniła powyższym wymogom⁹.

[dowód: akta kontroli str.: 13 – 14, 35, 75, 87, 95, 102, 110, 118, 135 - 138]

Zgodnie z art. 8 ust. 10 ustawy lokale, w których zostały umieszczone poszczególne punkty powinny być usytuowane z uwzględnieniem dostępu do nich osób uprawnionych, w tym w zakresie połączeń komunikacyjnych na terenie danego powiatu. Mając na uwadze art. 17 pkt 2 w zw. z art. 1 pkt 11 ustawy zmieniającej powyższa regulacja weszła w życie dnia 16 sierpnia 2018 r. W wyniku kontroli ustalono, iż trzy punkty przypadające na powiat oławski umiejscowiono w 4 lokalach, tj. w budynku Urzędu Miejskiego w Oławie, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oławie, Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jelczu – Laskowicach oraz w Urzędzie Gminy Domaniów¹⁰. Takie zlokalizowanie ww. punktów odpowiada dyspozycji wskazanego na wstępie przepisu.

[dowód: akta kontroli str.: 14, 35]

Mając na uwadze powyższe należy pozytywnie ocenić powyższy obszar.

III. Współpraca kontrolowanej jednostki z organizacjami pozarządowymi oraz samorządami zawodowymi.

W wyniku kontroli, stwierdzono iż kontrolowana jednostka przy wykonywaniu zadań określonych w ustawie współpracuje zarówno z samorządami zawodowymi (okręgową radą adwokacką oraz okręgową izbą radców prawnych)¹¹ jak i z organizacją pozarządową, której powierzono do prowadzenia jeden z punktów. Analiza umowy zawartej dnia 13 grudnia 2018 r. pomiędzy powiatem oławskim a Fundacją „W Służbie Wsi” wykazała ponadto, iż:

- organizacji pozarządowej powierzono wykonywanie zadań z zakresu edukacji prawnej (§ 2 ust. 14 tiret drugie umowy);

⁹ W pkt 4 wyjaśnień z dnia 6 czerwca 2019 r. wskazano, iż informacje o systemie nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie powiatu oławskiego, w tym o numerze telefonu służącym mieszkańcom do uzyskiwania informacji, innych formach zapisów – w tym tych dedykowanym osobom niepełnosprawnym oraz wsparciu dedykowanym tym osobom, zostały rozpowszechnione poprzez plakaty i ulotki umieszczone w budynkach użyteczności publicznej powiatu oraz w rozdystrybuowane na terenie powiatu jak również umieszczone w poszczególnych punktach. Na dowód powyższego przedłożono egzemplarze opracowanych ulotki oraz plakatu, przedstawiono dokument opisujący sposób udzielania pomocy prawnej osobom niepełnosprawnym, przedstawiono kopie umów zawartych przez powiat z adwokatami i radcami prawnymi przewidujące m. in. obowiązek dojeżdżania do osoby niepełnosprawnej (§ 2 ust. 10 ww. umów). Obowiązki te wynikają również z § 2 ust. 14 tiret pierwsze, czwarte, piąte oraz szóste umowy zawartej w dniu 13 grudnia 2018 r. pomiędzy kontrolowaną jednostką a Fundacją „W Służbie Wsi”.

¹⁰ W pkt 5 wyjaśnień z dnia 6 czerwca 2019 r. wskazano, iż usytuowanie punktów zapewnia do nich dogodny dojazd zarówno komunikacją publiczną jak i prywatną.

¹¹ Porozumienie zawarte dnia 29 października 2018 r. pomiędzy kontrolowaną jednostką a Okręgową Radą Adwokacką we Wrocławiu i Radą Okręgową Izby Radców Prawnych we Wrocławiu oraz informacje zawarte w pkt 11 wyjaśnień z dnia 6 czerwca 2019 r.

- kontrolowana jednostka zagwarantowała sobie prawo do kontroli organizacji pozarządowej w zakresie realizacji zadania (§ 6 umowy);
- odpowiedzialność za prawidłowe wykonanie ww. zadania spoczywa na organizacji pozarządowej (§ 1 ust 1 umowy);
- kontrolowana jednostka ma prawo do natychmiastowego rozwiązania umowy w przypadku gdy organizacja pozarządowa nie usunie w oznaczonym terminie stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości (§ 11 ust. 1 pkt 5 umowy).

Z udzielonych wyjaśnień wynika ponadto, iż do dnia rozpoczęcia kontroli nie przeprowadzono kontroli ww. organizacji pozarządowej w przedmiocie realizacji przez nią zawartej umowy. Kontrola taka jest planowana po 15 lipca 2019, tj. po złożeniu przez organizację pozarządową częściowego sprawozdania z wykonania zadania¹².

[dowód: akta kontroli str.: 14 – 15, 35 – 36, 73 - 84]

Mając na uwadze powyższe należy pozytywnie ocenić powyższy obszar.

IV. Analiza oraz wykorzystanie przez kontrolowaną jednostkę informacji zawartych w kartach pomocy.

Zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia każdy przypadek udzielenia pomocy prawnej jest dokumentowany w karcie pomocy, której wzór stanowi załącznik do ww. aktu wykonawczego. Dokument ten składa się z części A oraz części B. W drugiej z ww. części jest wypełniana przez osobę, której udzielono pomocy (o ile wyrazi ona chęć jej wypełnienia) i zawiera jej opinię na temat uzyskanego świadczenia (§ 8 ust. 4 rozporządzenia). Część B karty pomocy jest umieszczana w urnie, o której mowa w § 5 ust. 4 pkt 5 rozporządzenia. Tak zgromadzone dokumenty mają być co najmniej raz w miesiącu odbierane w celu analizy ww. opinii, mając na względzie potrzebę wprowadzenia ewentualnych usprawnień oraz podniesienie jakości świadczonych usług (zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy i § 8 ust. 9 rozporządzenia). Ponadto właściwy starosta ma obowiązek co najmniej raz w miesiącu przekazywać samorządowym zawodowym oraz organizacji pozarządowej ww. opinie, które mogą mieć wpływ na jakość wykonywanego przez nich zadania (§ 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia).

W wyniku kontroli stwierdzono, iż kontrolowana jednostka raz w miesiącu analizuje części B kart pomocy – opieczętowanych i wydanych w danym punkcie, a uwagi po ich uprzedniej anonimizacji są przekazywane samorządom prawniczym¹³.

[dowód: akta kontroli str.: 14, 36, 139 - 142]

Mając na uwadze powyższe należy pozytywnie ocenić powyższy obszar.

V. Punkty, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone jest nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Z pkt 9 wyjaśnień z dnia 6 czerwca 2019 r. wynika, iż Urzędu wynika, iż od dnia 2 stycznia 2019 r. w powiecie olawskim uruchomiono wszystkie punkty przypadające na ww. jednostkę samorządu terytorialnego¹⁴. Rozmieszczenie punktów odpowiada dyspozycji

¹² Patrz: pkt 8 wyjaśnień z dnia 6 czerwca 2019 r.

¹³ Patrz: pkt 12 wyjaśnień z dnia 6 czerwca 2019 r.

¹⁴ Na dzień 31 grudnia 2017 r. powiat średzki zamieszkiwało 76.505 osób (https://stat.gov.pl/vademecum/vademecum_dolnoslaskie/portrety_powiatow/powiat_olawski.pdf). Tym samym, mając na uwadze algorytm wyrażony w art. 20 ust. 4 ustawy, liczba punktów wynosi $3 \left(\frac{76505}{25000} = 3,06 \right)$.

art. 8 ust. 10 ustawy¹⁵. W wyniku podjętych działań stwierdzono, iż kontrolowana jednostka współpracuje z położonymi na jej obszarze gminami (na co pozwala przepis art. 8 ust. 1 ustawy)¹⁶.

Ponadto w toku kontroli ustalono, iż kontrolowana jednostka ustaliła z podmiotami wykonującymi zadania w zakresie świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego sposób postępowania w przypadku zgłoszenia się po pomoc osobę bez wcześniejszego zapisania się. W pkt 6 wyjaśnień z dnia 6 czerwca 2019 r. wskazano, iż przy podpisywaniu umów z podmiotami (osobami) mającymi udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej lub mającymi świadczyć nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przekazano im zasady postępowania w przypadku zgłoszenia się po pomoc osoby, która nie była zapisana na dany dzień.

[dowód: akta kontroli str.: 14, 35 - 36]

Z udzielonych kontrolerowi wyjaśnień wynika ponadto, iż kontrolowany organ weryfikuje punktualność dyżurów w poszczególnych lokalach oraz to kto świadczy usługi danego dnia (czy jest to osoba posiadająca stosowne kwalifikacje)¹⁷. Ponadto w okresie objętym kontrolą nie stwierdzono potrzeby wydłużania dyżurów poszczególnych punktów jak również nie wystąpiły okoliczności, które skutkowałyby natychmiastowym rozwiązaniem zawartej umowy.

[dowód: akta kontroli str.: 15, 36]

Mając na uwadze powyższe należy pozytywnie ocenić opisywany powyżej obszar.

VI. Spełnianie wymogów określonych w rozporządzeniu przez lokale, w których jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie.

Jak wskazano powyżej w powiecie oławskim funkcjonują trzy punkty, zlokalizowane w nw. miejscowościach, według następującego harmonogramu:

• Oława:

pl. Zamkowy 15 (budynek urzędu miejskiego), od poniedziałku do piątku od godz. 14:00 do 18:00

oraz

ul. Św. Rocha 3 (budynek urzędu gminy), poniedziałki i wtorki od godz. 10:30 do 15:30, środy od godz. 8:00 do 13:00 oraz czwartki od godz. 8:30 do 13:30

• Jelcz - Laskowice:

ul. Wincentego Witosa 41 (budynek ośrodka pomocy społecznej), w poniedziałki, środy, czwartki i piątki od godz. 8:00 do 13:00 i we wtorki od godz. 13:00 do 18:00

¹⁵ Przepis ten stanowi, iż jeden punkt może działać w więcej niż jednym lokalu, jak również w jednym lokalu mogą być usytuowane dwa lub więcej punktów.

¹⁶ Ustalenie to potwierdza fakt, iż poszczególne lokale, w których jest udzielana darmowa pomoc znajdują się w budynkach gminnych mieszczących siedziby urzędów ww. jednostek samorządu terytorialnego lub siedziby ośrodków pomocy społecznej. Tym samym kontrolowana jednostka nie musiała pozyskiwać, w celu wykonania kontrolowanego zadania, innych lokali niż te pozostające w jej zasobie lub w zasobie ww. gmin.

¹⁷ W pkt 10 wyjaśnień z dnia 6 czerwca 2019 r. wskazano, iż pracownik Urzędu osobiście raz w tygodniu kontroluje punktualność poszczególnych dyżurów, natomiast adwokaci oraz radcowie prawni do każdej z przedkładanych faktur są obowiązani dołączyć ewidencje godzin pracy.

- Domaniów:

Domaniów 56 (budynek urzędu gminy), w piątki od godz. 9:00 do 14:00.

Warunki jakie muszą spełniać ww. lokale oraz miejsca dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej porady prawnej lub na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego zostały zawarte w § 3 i w § 5 rozporządzenia. W toku kontroli dokonano oględzin lokali położonych w Oławie oraz w Jelczu - Laskowicach. W ich wyniku ustalono co następuje:

- Wszystkie z lokali, które zostały poddane oględzinom spełniały warunki określone w § 5 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 oraz w ust. 2, ust. 3 i ust. 5 rozporządzenia;
- Każdy z poddany oględzinom lokal miał wyodrębnioną poczekalnię, której wyposażenie w większości było zgodne z § 5 ust. 4 rozporządzenia¹⁸.

W wyniku oględzin stwierdzono następujące niezgodności lokali oraz poczekalni z wymogami określonymi w rozporządzeniu:

- Żaden lokal z poddanych oględzinom nie uwzględniał potrzeb osób niepełnosprawnych (§ 3 ust. 2 rozporządzenia) – mieściły się one na piętrach, w budynkach bez udogodnień architektonicznych umożliwiających dostęp osobom z niepełnosprawnością ruchową. Niemniej jednak fakt ten nie skutkował brakiem możliwości uzyskania pomocy przez takie osoby – w takich przypadkach pomoc była udzielana osobom niepełnosprawnym w wyodrębnionych pomieszczeniach na parterach ww. budynków, które umożliwiają zachowanie takiego samego poziomu dyskrecji jak lokale pierwotnie wyznaczone na punkty darmowej pomocy;
- W poczekalniach wszystkich poddanych oględzinom lokali brak było informacji o punktach usytuowanych w lokalach z dogodnym dostępem dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich (§ 5 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia). Udostępniano tylko informacje o tym w jaki sposób osoby niepełnosprawne mogą uzyskać bezpłatną pomoc.

Podsumowując ustalenia dotyczące spełnianie przez poszczególne lokale, w których usytuowano punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, wymogów określonych w rozporządzeniu należy wskazać, iż nie są one w pełni przestrzegane. W zakresie miejsca usytuowania urny należy wskazać, iż stwierdzone niezgodności prowadzą do zmiany miejsca jej udostępnienia. Ponadto należy uzupełnić informacje udostępniane w poczekalniach o te, których wymaga § 5 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Nie są to zatem naruszenia poważne, które miałyby istotny wpływ na ocenę niniejszego obszaru. Nieprawidłowością jest natomiast brak dostosowania poszczególnych lokali do potrzeb osób niepełnosprawnych. Niemniej jednak, na co wskazano powyżej, okoliczności te nie wpływają negatywnie na możliwość uzyskania bezpłatnej pomocy przez te osoby.

[dowód: akta kontroli str.: 17 - 33]

Mając na uwadze opisane powyżej wyniki kontroli oraz art. 52 ust. 4 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

1. Rzetelnie redagować kolejne ogłoszenia o otwartym konkursie ofert, w szczególności mając na uwadze opis przedmiotu konkursu oraz oznaczenie na jaki cel będą przeznaczone środki finansowe dysponowane przez ogłaszającego.

¹⁸ W wyniku oględzin stwierdzono, iż w poczekalniach nie udostępniano kart informacyjnych, o których mowa w § 5 ust. 4 pkt 4 rozporządzenia – nie są one obligatoryjne. Ponadto stwierdzono, iż każdy punkt był wyposażony w urnę, o której mowa w § 5 ust. 4 pkt. 5 rozporządzenia, jednakże była ona udostępniana tylko w godzinach dyżurów. Poza tymi godzinami nie udostępniano jej w poszczególnych poczekalniach.

2. Listy wskazane w art. 8a ust. 1 ustawy udostępnić we wszystkich wymaganych formach.

3. Podjąć działania mające na celu spełnienie przez miejsca dla osób oczekujących wszystkich wymogów określonych w rozporządzeniu.

Proszę o poinformowanie organu kontroli o sposobie wykonania ww. zaleceń, lub o przyczynach ich niewykonania, w terminie do dnia 19 lipca 2019 r.

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej informuję, iż kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo do przedstawienia w terminie 3 dni roboczych od otrzymania niniejszego sprawozdania stanowiska wobec zawartych w nim ustaleń. Powyższe nie wstrzymuje realizacji ustaleń kontroli.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Paweł Hreniak